

การวิจัยเรื่อง “พัฒนาการและประสิทธิผลของการนำระบบประกันคุณภาพ การศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยรามคำแหงระหว่างปีการศึกษา 2545-2549” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการและประสิทธิผลของการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งทัศนคติของผู้บริหารและบุคลากรของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ปฏิบัติงานทั้งที่ส่วนกลาง วิทยาเขต บางนา และสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 3,406 คน และใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,529 คน โดยคำนวณจากสูตร Taro Yamané ที่ความเชื่อมั่น 95% ระดับ ความคลาดเคลื่อนที่ยินยอมให้ค่าสถิติแตกต่างจากค่าพารามิเตอร์ไม่เกิน 2% และใช้การ สุ่มจากหน่วยงานละ 50 คน แต่ถ้าหน่วยงานใดมีประชากรต่ำกว่า 50 คน จะใช้ทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืนมา 1,109 คน คิดเป็นร้อยละ 72.53

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลพัฒนาการการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยการวิเคราะห์เอกสารการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจากปีการศึกษา 2546 – 2549 และฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพัฒนาการและประสิทธิผลของการนำ ระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงาน และแบบวัดทัศนคติต่อการ ประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

ผลการวิจัยพบว่า

1. พัฒนาการของการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของมหาวิทยาลัยรามคำแหงในปีการศึกษา 2546 พบว่า หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดี มีเพียง 8 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับปานกลาง มีจำนวน 15 หน่วยงาน คิดเป็นร้อย ละ 50.00 และหน่วยงานที่ต้องปรับปรุง มีจำนวน 7 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ทั้งนี้ หน่วยงานที่ยังไม่ได้รับการประเมินในปีการศึกษา 2546 มีจำนวน 11 หน่วยงาน

1.2 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของมหาวิทยาลัยรามคำแหงในปีการศึกษา 2547 พบว่า หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดี มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 21 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 52.50 ส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับปานกลาง มีจำนวน 14 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และหน่วยงานที่ต้องปรับปรุง มีจำนวนลดลงเหลือเพียง 5 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ทั้งนี้หน่วยงานที่ยังไม่ได้รับการประเมินในปีการศึกษา 2547 มีจำนวน 1 หน่วยงาน

1.3 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของมหาวิทยาลัยรามคำแหงในปีการศึกษา 2548 พบว่า หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดีมาก มีจำนวน 6 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 14.63 สำหรับหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดี มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 70.73 ส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับปานกลาง มีจำนวนลดลงเหลือเพียง 6 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 14.63 จากผลการวิเคราะห์พบว่าไม่มีหน่วยงานที่ต้องปรับปรุง

1.4 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของมหาวิทยาลัยรามคำแหงในปีการศึกษา 2549 พบว่า หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดีมาก มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 11 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 26.83 และหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับดี มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 30 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 73.17 จากผลการวิเคราะห์พบว่าไม่มีหน่วยงานใดที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับปานกลางและต้องปรับปรุง

2. ประสิทธิภาพของการนำเอาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 จำแนกตามคณะ/สถาบันที่จัดการเรียนการสอน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ภาพรวมในปีการศึกษา 2545-2547 คณะ/สถาบันที่จัดการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพของการนำเอาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.19, 3.32 และ 3.50 ตามลำดับ) ส่วนในปีการศึกษา 2548-2549 มีประสิทธิภาพในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67 และ 3.85 ตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพของการนำเอาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานของคณะ/สถาบันที่จัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2546-2549

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในปีการศึกษา 2545
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามสำนัก/สถาบันที่สนับสนุนการเรียนการสอน ได้ผลการ
วิเคราะห์ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์พบว่า ภาพรวมในปีการศึกษา 2546 สำนัก/สถาบันที่สนับสนุน
การเรียนการสอน มีประสิทธิผลของการนำเอาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้
ในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) ส่วนในปีการศึกษา 2547-2549 มี
ประสิทธิผลในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59, 3.83$ และ 4.01 ตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย
ของประสิทธิผลของการนำเอาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการ
ปฏิบัติงานของสำนัก/สถาบันที่สนับสนุนการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2546-2549 มี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จำแนกตามสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์พบว่า ภาพรวมในปีการศึกษา 2546-2549 สาขาวิทยบริการเฉลิม
พระเกียรติมีประสิทธิผลของการนำเอาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการ
ปฏิบัติงานในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53, 3.70, 4.02$ และ 4.22 ตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์
ค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลของการนำเอาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการ
ปฏิบัติงานของสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติในปีการศึกษา 2546-2549 มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ทศนคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

3.1 ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีทัศนคติที่ดีต่อการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณารายหน่วยงาน พบว่า ผู้บริหารและ
บุคลากรของสำนักประกันคุณภาพการศึกษามีทัศนคติที่ดีมากที่สุดต่อการประกันคุณภาพ
การศึกษา ($\bar{X} = 4.80$) สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานีและสำนักงาน
สาขาวิทยบริการฯ ต่างประเทศมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) ส่วน
หน่วยงานอื่น ๆ อีก 45 หน่วยงาน มีทัศนคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับ
ดี ($\bar{X}$ มีค่าระหว่าง 3.58-4.45)

3.2 ผู้บริหารและบุคลากรของคณะ/สถาบันที่จัดการเรียนการสอน ของสำนัก/สถาบันที่สนับสนุนการเรียนการสอน และของสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติมีทัศนคติต่อการประกันคุณภาพระดับดี ($\bar{X} = 3.79, 3.95$ และ 4.04 ตามลำดับ) ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารและบุคลากรของ 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผู้บริหารและบุคลากรของคณะ/สถาบันที่จัดการเรียนการสอนมีทัศนคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับดี ($\bar{X} = 3.92$ และ 3.76 ตามลำดับ) และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผู้บริหารและบุคลากรของสำนัก/สถาบันที่สนับสนุนการเรียนการสอนมีทัศนคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับดี ($\bar{X} = 3.98$ และ 3.94 ตามลำดับ) และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ผู้บริหารและบุคลากรของสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติมีทัศนคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับดี ($\bar{X} = 4.16$ และ 4.00 ตามลำดับ) และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

The objectives of this research entitled the *Development and Effectiveness of Quality Assurance in Ramkhamhaeng University During the 2002-2007 Academic Years* were to study the development and effectiveness of quality assurance implementation in operation as well as attitude of administrators, faculty and staff of Ramkhamhaeng University on the quality assurance system. The populations employed in this study included administrators, faculty and staff of Ramkhamhaeng University working on the main campus, Bang Na campus, and RU Regional Campuses, in His Majesty the King totaling 3,406 people. The sampled group of 1,529 persons resulted from the calculation using Taro Yamané formula at the 95% confidence level with minimum deviation of statistical values from parameters of not more than 2%. Fifty persons were randomly sampled from divisions with more than 50 people; for those with a fewer number of people, all of them were included. In total, 1,109 questionnaires or 72.53% were returned.

The research tools comprised 2 sets of questionnaires. The first one surveyed the progress of quality assurance at Ramkhamhaeng University using the results of quality assurance during the 2003-2007 academic years. The second one involved the operational development and effectiveness of quality assurance implementation as well as a measurement of attitude towards quality assurance at a .97 confidence level.

The research results were as follows:

1. The progress of quality assurance implementation at Ramkhamhaeng University

- 1.1 The overall analysis of Ramkhamhaeng University in the 2003 academic year revealed that there were only 8 divisions or 26.67% that passed the assessment criteria at a 'good' level, whereas 15 divisions or 50.00% passed at a

'moderate' level, and 7 divisions or 23.33% were in the category of 'need to be improved'. However, It should be noted that 11 divisions were not assessed in that particular year.

1.2 The overall analysis of Ramkhamhaeng University in the 2004 academic year revealed that divisions passing the assessment criteria at a 'good' level increased to 21 or 52.50% and those passing at a 'moderate' level were 14 or 35.00%, whereas those in the category of 'need to be proved" decreased to only 5 or 12.50%. Only 1 division was not assessed in this academic year.

1.3 The overall analysis of Ramkhamhaeng University in the 2005 academic year showed that there were 6 divisions or 14.63% that passed the assessment criteria at a 'very good' level, 29 or 70.73% at a 'good' level, an increase of 8 divisions, 8 at a 'moderate' level or 14.63%, a decrease from 14. No divisions, were rated at 'need to be improved'.

1.4 The overall analysis of Ramkhamhaeng University in the 2006 academic year demonstrated that the divisions passing the assessment criteria at a 'very good' level increased to 11 divisions or 26.83%, and at a 'good' level to 30 divisions or 73.17%. No divisions were assessed either at 'moderate' or 'need to be improved'.

2. The effectiveness of the implementation of quality assurance

2.1 Classification based on Faculties/Institutes responsible for teaching and learning

The overall analysis demonstrated that the Faculties/Institutes responsible for teaching and learning during the 2002, 2003 and 2004 academic years exhibited the effectiveness of quality assurance implementation at a 'moderate' level ($\bar{X} = 3.19$, 3.32, and 3.35, respectively). The effectiveness was at a 'very good' level during the 2005 and 2006 academic years ($\bar{X} = 3.67$ and 3.85, respectively). The means of such

effectiveness were statistically significant at a level of .05 for the 2003-2006 academic years, but not for the 2002 year.

2.2 Classification based on Centers/Institutes supporting teaching and learning

The overall analysis showed that the Centers/Institutes supporting teaching and learning exhibited the effectiveness of the implementation at a 'moderate' level ($\bar{X} = 3.38$) in the 2003 academic year and at a 'very good' level during the 2004, 2005 and 2006 academic years ($\bar{X} = 3.59, 3.83$ and 4.01 , respectively). The means of such effectiveness were statistically significant at a level of .05.

2.3 Classification based on RU Regional Campuses, in His Majesty the King.

The overall analysis showed that RU Regional Campuses, in His Majesty the King exhibited the effectiveness of the implementations at a 'very good' level from the academic years 2003 to 2006 ($\bar{X} = 3.53, 3.70, 4.02$, and 4.22 , respectively). The means of effectiveness were statistically significant differences at a .05 level.

3. Attitudes towards the quality assurance system

3.1 Administrators, faculty and staff of Ramkhamhaeng University exhibited a 'good' attitude towards the quality assurance system ($\bar{X} = 3.93$). When individual divisions were taken into consideration, it was found that administrators and staff of the Quality Assurance Center displayed a 'very good' attitude, those of RU Uthai Thani Campuses and Overseas, Academic Services Center a 'moderate' attitude ($\bar{X} = 3.47$), and the other 45 divisions at a 'good' level ($\bar{X}$ are between 3.58 and 4.45).

3.2 Administrators and staff of Faculties/Institutes responsible for teaching and learning, Centers/Institutes supporting teaching and learning, and RU Regional Campuses, in His Majesty the King showed evidence of a 'good' attitude on the

quality assurance system ($\bar{X} = 3.79, 3.95, \text{ and } 4.04$, respectively). The means were considered statistically significant regarding these three groups.

3.3 Administrators and staff of Faculties/Institutes responsible for teaching and learning demonstrated a 'good' level of attitudes ($\bar{X} = 3.92 \text{ and } 3.76$, respectively) towards the quality assurance system. A comparison of the means of the 2 groups by the *t*-test showed a statistically significant difference at the level of .05.

3.4 Administrators and staff of the Centers/Institutes supporting teaching and learning exhibited a 'good' level of attitudes ($\bar{X} = 3.98 \text{ and } 3.94$, respectively) towards quality assurance. A comparison of the means of these 2 groups using the *t*-test showed no statistically significant differences at the level of .05.

3.5 Administrators and staff of RU Regional Campuses, in His Majesty the King revealed a "good" level of attitudes ($\bar{X} = 4.16 \text{ and } 4.00$, respectively) towards quality assurance. A comparison of the means of these 2 groups using the *t*-test showed a statistically significant difference at the level of .05.